

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobce: J. K., narozený dne X,
jednající opatrovníci P. K., narozenou dne X,
oba bytem X,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 5. 2023, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2023, č. j. X, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2023, č. j. X, jímž žalovaná zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023 nebyl žalobce invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale byl nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 60 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě připomněl, že mu v současné době náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, který mu byl přiznán na základě posudku o invaliditě ze dne 13. 10. 2020. Vznik invalidity byl stanoven ke dni 2. 9. 2018. Žádost o změnu výše invalidního důchodu podal žalobce z důvodu negativního progresu jeho zdravotního stavu, který vyplývá ze zprávy ošetřující psychiatricky MUDr. J. S. ze dne 9. 11. 2022. Žalobce následně popsal průběh správního řízení a namítal rozpor napadeného rozhodnutí se zákonem, zejména s § 38, § 39, § 42 a § 56 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s vyhláškou č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), dále s § 2 odst. 4, § 3, § 6 odst. 2, § 8, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a s § 8 odst. 2, § 7, § 8 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci“). Žalobce nesouhlasil s tím, že se žalovaná nezabývala jeho požadavkem na přezkoumání invalidity a nároku na invalidní důchod s účinkem *ex tunc* ve smyslu původního posudku a rozhodnutí o invaliditě z roku 2020, čímž nesprávně interpretovala a aplikovala § 56 zákona o důchodovém pojištění.
3. Žalovaná se dále podle názoru žalobce nezabývala rozporem posudku o invaliditě ze dne 13. 10. 2020 se zákonem, neboť zdravotní postižení žalobce v podobě pervazivní poruchy psychického vývoje, tedy postižení podle kapitoly V, položky 9 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity bylo posudkem podřazeno pod zdravotní postižení ve formě mentální retardace podle kapitoly V, položky 8 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobce zdůraznil, že posudek o invaliditě ze dne 27. 4. 2023 vypracovaný v námitkovém řízení změnil hodnocení jeho zdravotního postižení, a proto byla žalovaná povinna toto nové hodnocení žalobcova zdravotního stavu aplikovat s účinkem *ex tunc*. Žalobce v této části považoval napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť se žalovaná s tímto novým posudkovým hodnocením nevypořádala. Zejména se žalovaná nevyjádřila k tomu, zda již k původnímu posudku o invaliditě ze dne 13. 10. 2020 stanovenému datu vzniku invalidity 2. 9. 2018 bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce zdravotní postižení v podobě poruchy psychického vývoje či mentální retardace a zda došlo nyní ke změně hodnocení rozhodujícího postižení žalobce. Pokud by tomu tak bylo, pak by žalovaná ve skutečnosti přezkoumávala invaliditu žalobce s účinkem *ex tunc*, v důsledku čehož by bylo napadené rozhodnutí vnitřně rozporné, když žalovaná současně konstatovala, že původní vznik invalidity není přezkoumáván. Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí i v tom, že bylo založeno na mezerovitém posudku o invaliditě ze dne 27. 4. 2023, v němž nebylo konstatováno nic o změně posudkového hodnocení, srovnání s posudkem ze dne 13. 10. 2020 a o tom, zda v meziobdobí došlo u žalobce k progresu poruchy autistického spektra či k pozitivnímu vývoji mentální retardace.
4. Žalobce dále namítl, že se žalovaná nijak nevypořádala s jeho námitkou proti dosavadnímu posuzování míry poklesu pracovní schopnosti, která byla posudkem Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 4. 1. 2023 a původním posudkem o invaliditě ze dne 13. 10. 2020 snížena o 10 % z důvodu údajné adaptace žalobce na jeho zdravotní postižení spočívající ve schopnosti studovat učební obor na středním odborném učilišti. Podle názoru žalobce bylo snížení míry poklesu pracovní schopnosti v předchozích fázích rozhodování provedeno v rozporu s § 39 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění, neboť předpokladem závěru o adaptaci na zdravotní postižení je skutečnost, že došlo ke změně ve

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vývoji schopností a dovedností žadatele. V případě studia na středním odborném učilišti by takový případ mohl nastat jedině tehdy, pokud by žalobce po ukončení povinné školní docházky neměl potřebné schopnosti a dovednosti a teprve následně vlivem určitých změn schopnosti a dovednosti nově nabyt. U žalobce nicméně k žádné takové změně nedošlo, schopnost absolvovat učební obor za chráněných podmínek měl vždy, v průběhu času tedy nedošlo ke snížení jeho pracovních omezení z důvodu získání nových schopností a dovedností. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí s touto námitkou nijak nevypořádala a spokojila se s posudkem o invaliditě ze dne 27. 4. 2023 vypracovaným v námitkovém řízení. Žalobce pokračoval, že tímto posudkem bylo jeho zdravotní postižení podřazeno pod jinou položku dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, § 4 odst. 2 téže vyhlášky a posudková lékařka nic neuvedla k argumentaci žalobce ohledně domnělé adaptace na zdravotní postižení. Žalobce považoval tento žalobní důvod za zásadní v kontextu aplikace § 56 zákona o důchodovém pojištění, neboť pokud nově nejsou shledány důvody pro závěr o adaptaci žalobce na zdravotní postižení, pak měla žalovaná z moci úřední přezkoumat snížení míry poklesu jeho pracovních schopností zpětně ode dne vzniku invalidity.

5. Žalobce dále namítl nesprávné posouzení otázky tzv. invalidity z mládí, neboť žalovaná založila napadené rozhodnutí na nesprávné interpretaci a aplikaci § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Za rozporný se zněním tohoto ustanovení považoval žalobce názor žalované, že neopominutelnou podmínkou pro aplikaci tohoto ustanovení je úplná neschopnost přípravy k jakémukoli pracovnímu uplatnění. Ta je přitom podle názoru žalobce pouze jednou ze skutkových podstat invalidity z mládí. Žalobce zdůraznil, že neopominutelnou podmínkou invalidity z mládí je pouze skutečnost, že je posuzovaná osoba invalidní pro invaliditu třetího stupně a invalidita vznikla před dosažení věku 18 let. V této části je navíc posudek o invaliditě vypracovaný v námitkovém řízení v rozporu se zdravotnickou dokumentací žalobce a skutečným stavem věci, neboť posudková lékařka opomněla, že ošetřující psychiatr žalobce ve své zprávě ze dne 29. 3. 2023 konstatoval, že studium žalobce na středním odborném učilišti mělo povahu speciálního studia ve třídě čítající pouze tři děti a bylo sociální rehabilitací, nikoli přípravou na budoucí povolání. Posudková lékařka zjevně ignorovala, že studium praktických středních škol je významným prvkem socializace a sociální rehabilitace lidí s těžkým duševním postižením.
6. Žalobce připomněl názor žalované, že je schopen vykonávat výdělečnou činnost, pročez jej nelze považovat za invalidního pro invaliditu třetího stupně. Žalobce v této části považoval napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nepodložené, neboť je bez další úvahy založené pouze na přepsání nepřesvědčivých pasáží posudku vypracovaném v námitkovém řízení, který se arbitrárně a bez odůvodnění odchyľuje od zdravotní dokumentace žalobcova ošetřujícího psychiatra. Rovněž se žalobce neztotožnil s názorem posudkové lékařky, že Aspergerův syndrom neovlivňuje schopnost pracovat, neboť tento závěr je založen na svévolné a nepřipustné paušalizaci, podle níž každý člověk trpící autismem dosahuje úspěšné kariéry a svá omezení v sociální sféře vyvažuje výbornými výsledky v pracovní sféře. Žalobce vyjádřil své přesvědčení, že tato spekulativní úvaha posudkové lékařky popírá obecně známý fakt, že se u lidí trpících autismem projevují různé symptomy a ne každý pacient trpící Aspergerovým syndromem je nadprůměrně inteligentní se schopností dosáhnout úspěšné kariéry. Podle názoru žalobce posudková lékařka porušila své zákonné povinnosti v posudkové činnosti, neboť dospěla ke spekulativnímu paušalizujícímu závěru *contra legem artis medicinae*, aniž by posuzovala konkrétní individuální situaci žalobce a jeho zdravotní stav.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

7. Podle názoru žalobce je napadené rozhodnutí založené na nedostatečně zjištěném stavu věci, neboť posudek o invaliditě ze dne 27. 4. 2023 nelze považovat za přesvědčivý co do hodnocení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce a její subsumpce pod zdravotní postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce a co do zhodnocení komorbidit žalobce coby polymorbidního pacienta. Žalovaná podle názoru žalobce pochybila, když se s mezerovitostí a nepřesvědčivostí posudku nevypořádala a hodnotila jej coby závazný podklad pro vydání rozhodnutí, ačkoli byl tento posudek vypracován v rozporu s § 8 odst. 8, § 8 odst. 8 zákona o organizaci ve spojení s § 42 odst. 1 zákona č.373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaná se rovněž nevypořádala s dalšími podklady pro vydání rozhodnutí, zejména s lékařskými zprávami.
8. Žalobce dále uvedl, že posudková lékařka v posudku ze dne 27. 4. 2023 nesprávně subsumovala rozhodující příčinu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pod zdravotní postižení dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobce připustil, že žalovaná v napadeném rozhodnutí napravila vadu původního rozhodnutí z roku 2020 a prvostupňového rozhodnutí, neboť jeho rozhodující zdravotní postižení v podobě Aspergerova syndromu nově správně hodnotila coby poruchu psychického vývoje, nikoliv jako mentální retardaci. Žalobce nicméně rozporoval posudkový závěr, podle něhož se v jeho případě jedná o středně těžké, nikoli těžké postižení. Posudková lékařka tento závěr založila na tom, že u žalobce není přítomno postižení inteligence, řečových schopností, verbálního myšlení a nejde o dezintegraci. Žalobce považoval posudek v této části za vnitřně rozporný, spekulativní a odporující podkladové dokumentaci, neboť posudková lékařka dospěla k závěru o absenci postižení žalobcovy inteligence a současně uzavřela, že žalobce trpí lehkou mentální retardací. Podle názoru žalobce závěr posudkové lékařky o tom, že intelekt je vrozený, nemá oporu v poznatcích lékařské vědy, neboť u mentální retardace je naopak typické, že v průběhu času může u jednotlivců docházet ke zhoršování nebo naopak zlepšování zdravotního stavu. Posudková lékařka navíc vytrhla z kontextu a opřela se o vyjádření žalobcovy opatrovnice, která je v oboru psychiatrie laikem a naopak se vůbec nevypořádala s vysoce odborným názorem žalobcova ošetřujícího psychiatra. Žalobce dále upozorňoval na rozpor posudkového hodnocení s vymezením poruch psychického vývoje ve smyslu kapitoly V, položky 9c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobce připomněl, že trpí závažnými symptomy a komorbiditami, konkrétně lehkou mentální retardací hodnocenou od roku 2023 jako středně těžká mentální retardace, těžce problémovým chováním (negativismus, opoziční chování, afekty při nevyhovění), těžkou obsedantně kompulzivní poruchou, úzkostnými stavy, selektivním mutismem, paranoidním nastavením, dyspraxií, dyslexií, dysorthografií, dysgrafií a dyskalkulií a projevy ADHD v rámci autistické poruchy. U žalobce jsou tedy přítomny všechny kvalifikační znaky poruch psychického vývoje ve formě těžkého postižení, což činí závěr posudkové lékařky o středně těžkém postižení žalobce neobjektivním a nepřesvědčivým. Žalobce zdůraznil, že některé z jeho komorbidit mají samy o sobě těžkou formu, například poruchy chování a obsedantně kompulzivní porucha. Pro závěr, že se u žalobce jedná o těžké postižení ve smyslu kapitoly V, položky 9c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity svědčí také fakt, že stav žalobce je ošetřujícími lékaři popisován jako zvláště těžká autistická porucha - kombinace obsedantně kompulzivní poruchy a autistické poruchy a těžké poruchy komunikace.
9. Žalobce dále upozorňoval na míru poklesu jeho pracovní schopnosti stanovenou nepřezkoumatelně v námitkovém řízení, neboť posudková lékařka uvedla, že míru poklesu pracovní schopnosti žalobce určila při horní hranici stanoveného rozmezí, tj. 50 %. Horní Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

hranice stanoveného rozmezí přitom činí 60 %. Posudková lékařka dále nekonstatovala žádná relevantní kritéria, na jejichž základě přistoupila k určení poklesu pracovní schopnosti žalobce na střední hladině určeného rozmezí. Žalobce považoval posudek za nepřesvědčivý, neboť stanovení míry poklesu pracovní schopnosti na střední hladině stanoveného rozmezí vyvolává dojem účelovosti, aby nebylo možno podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity navýšit horní hranici stanovené míry poklesu pracovní schopnosti o 10 %, v důsledku čehož by žalobce dosáhl třetího stupně invalidity. Podle názoru žalobce měly být jeho komorbiditity související s autistickou poruchou zohledněny jako znaky těžkého postižení. Žalobce rovněž připomněl, že trpí dalšími komorbiditami, které nejsou definičními znaky těžké formy pervazivní vývojové poruchy a které měly být zohledněny minimálně dle § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity, spíše však ve smyslu navýšení míry poklesu pracovní schopnosti dle § 3 odst. 1 téže vyhlášky. Žalobce označil za nepřiléhavý závěr posudkové lékařky, že jeho komorbiditity nejsou posudkově relevantní, neboť právní předpisy naopak počítají s tím, že onemocnění nemající povahu rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu musí být přesto v posouzení invalidity zohledněna. Žalobce zdůraznil, že na své komorbiditity upozornil v námitkách proto, že jeho pracovní schopnost je vedle rozhodující příčiny jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ovlivněna dalšími onemocněními, s nimiž se posudková lékařka měla *lege artis* vypořádat. Za překvapující označil žalobce závěr posudkové lékařky, že na jeho pracovní schopnost nemá vliv jeho kardiologické onemocnění, konkrétně porucha srdečního rytmu a hraniční hypertenze.

10. Žalobce dále spatřoval vadu napadeného rozhodnutí v tom, že i přes jeho námitky nebyla provedena prohlídka jeho zdravotního stavu. Žalobce připomněl, že podle názoru žalované byl posudek ze dne 27. 4. 2023 vypracován na základě kompletní podkladové zdravotnické dokumentace. Posudkové hodnocení je nicméně v hrubém rozporu s lékařskými zprávami z oboru psychiatrie, aniž by posudková lékařka odkázala na jiný rozhodující podklad pro své odlišné medicínské závěry. Pokud se posudková lékařka od závěrů ošetřujícího psychiatra hodlala odklonit, měla podle názoru žalobce zajistit podklady pro posouzení jeho zdravotního stavu za účelem verifikace svých domněnek. Takovým vhodným prostředkem by byla prohlídka zdravotního stavu žalobce, kterou však posudková lékařka bez odůvodnění neprovedla a žalovaná tento postup aprobovala, neboť se k otázce potřebnosti lékařské prohlídky nevyjádřila. Neprovedení lékařské prohlídky je podle názoru žalobce v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž musí být oprávněná osoba při zpracování posudku osobně vyšetřena nebo musí být ve věci dány konkrétní okolnosti, na jejichž základě lze uzavřít, že osobní vyšetření není třeba. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018, č. j. 1 Ads 124/2017-49, který zdůraznil nezbytnost osobního vyšetření osob trpících duševními nemocemi.
11. Žalobce konečně označil za překvapující postup žalované, v jehož rámci byl přezkum prvostupňového posudku o invaliditě posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem proveden Oddělením Lékařské posudkové služby pro pracoviště České správy sociálního zabezpečení Ostrava (dále jen „LPS“). Žalobce připustil, že zákon o organizaci nevylučuje, aby posouzení zdravotního stavu v námitkovém řízení provedla lékařská posudková služba pro pracoviště žalované působící v jiném regionu, než ve kterém bydlí posuzovaná osoba. Žalobce nicméně v takovém postupu spatřoval rozpor s účelem zřizování pracovišť žalované, neboť účelem její interní organizace je zvýšení dostupnosti jejích pracovišť pro účastníky řízení, tedy jakási interní decentralizace žalované. Žalobce spatřoval v postupu žalované rozpor se základními zásadami správního řízení, zejména se zásadou služby veřejnosti, zásadou hospodárnosti a zásadou právní jistoty, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

příčemž porušení těchto zásad mělo význam z důvodu objektivního znemožnění provedení lékařské prohlídky žalobce. Žalobce uvedl, že pokud by žalovaná hodlala lékařskou prohlídku provést, bylo by to objektivně nemožné, neboť by pro žalobce bylo ze zdravotních a finančních důvodů nereálné do Ostravy cestovat.

12. K prokázání svých tvrzení žalobce soudu navrhl provedení důkazu napadeným rozhodnutím, posudkem o invaliditě ze dne 27. 4. 2023, prvostupňovým rozhodnutím, posudky o invaliditě ze dne 4. 1. 2023 a ze dne 13. 1. 2023, námitkami žalobce, posudkem o invaliditě ze dne 13. 10. 2020, lékařskými zprávami psychiatricky MUDr. J. S. ze dne 29. 3. 2023 a 9. 11. 2022, usnesením Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 6. 2023, č. j. 19 Nc 3208/2023, znaleckým posudkem o omezení svéprávnosti žalobce a posudkem o invaliditě vypracovaným Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, který má dožádat soud.

Vyjádření k žalobě

13. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě shrnula žalobní námitky. K otázce tzv. invalidity z mládí žalovaná citovala § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a uvedla, že nárok na invalidní důchod podle tohoto ustanovení je zapotřebí odlišovat od nároku na invalidní důchod podle § 38 a § 39 zákona o důchodovém pojištění, neboť § 42 odst. 1 stanoví specifické a odlišné podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a invalidní důchod lze při splnění těchto specifických podmínek přiznat až po dosažení 18. roku věku a v mimořádné výši podle § 42 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná dále upozornila na skutečnost, že tzv. invalidita z mládí se pro účely § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění posuzuje odchylným způsobem, neboť jde o takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Žalovaná dále popsala, jaké zdravotní postižení musí být z posudkového hlediska pro nárok na tzv. invaliditu z mládí přítomno. Dle metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí se jedná o úplnou neschopnost přípravy k jakémukoliv pracovnímu uplatnění, tedy i k takovému, které v budoucnu umožňuje výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek. Žalovaná dále shrnula, že ze správního spisu vyplývá, že žalobce mezi lety 2018 a 2021 navštěvoval střední odbornou školu stavební a technickou - obor malíř pokojů a natěrač, z čehož žalovaná dovodila, že žalobce nemůže být zcela nevzdělatelnou osobou a nemůže být v žádném případě uznán invalidním podle ustanovení § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
14. K námitce žalobce, že se změna posudkového hodnocení jeho zdravotního postižení učiněná v námitkovém řízení měla projevit s účinky *ex tunc* žalovaná odkázala na § 88 odst. 4 věty třetí zákona o organizaci, podle níž orgán sociálního zabezpečení přezkoumává rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu a není přitom vázán podanými námitkami. Žalovaná připomněla, že ve věci zadala vypracování nového posouzení zdravotního stavu žalobce, v němž došlo k odlišnému posouzení zdravotního stavu. Tímto postupem podle názoru žalované k žádnému rozporu se zákonem nedošlo. K žalobcem namítané nesprávnosti posudkového hodnocení žalovaná odkázala na § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Dále uvedla, že v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je vázána posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení a v řízení o námitkách posudkem svého lékaře, neboť se jedná o odbornou otázku vyžadující znalosti v oboru medicíny a posudkového lékařství. Žalovaná dále shrnula náležitosti posudku a uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku o invaliditě ze dne 27. 4. 2023 vypracovaného v námitkovém

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

řízení posudkovou lékařkou žalované. Podle tohoto posudku byl žalobce nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalovaná vyjádřila své přesvědčení, že posudek ze dne 27. 4. 2024 splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a vypořádal se s všemi rozhodujícími skutečnostmi, přičemž posudková lékařka jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. S ohledem na žalobní námitky žalovaná navrhl soudu provedení důkazu posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a za dosud zjištěného skutkového stavu setrvala na závěrech napadeného rozhodnutí.

Jednání soudu

15. Při ústním jednání konaném dne 25. 3. 2024 opatrovnice žalobce odkázala na znění podané žaloby s tím, že rozporuje především stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti a to, že žalobci byla přiznána invalidita mladých a nikoli invalidita z mládí. Opatrovnice žalobce dále uvedla, že v prvním posudku o invaliditě žalobce byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 70 % s tím, že s ohledem na soustavnou přípravu na budoucí povolání byla tato míra poklesu pracovní schopnosti snížena o 10 %. Po vyučení žalobce jej Úřad práce České republiky odkázal na žalovanou s tím, aby se dožadovali revize posudku. V dalším posudku bylo opět snížení stanovené míry poklesu pracovní schopnosti žalobce odůvodněno přípravou na budoucí povolání a následně tím, že je žalobce na své postižení adaptován. Opatrovnice žalobce dále uvedla, že žalobce osobně shlédla až Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) při jednání dne 20. 11. 2023. Opatrovnice žalobce nesouhlasila se závěrem posudku ze dne 24. 7. 2023 vypracovaného v námitkovém řízení, neboť byl vypracován bez osobního kontaktu s žalobcem a jsou v něm uvedeny skutečnosti v rozporu se skutečným stavem žalobce a s lékařskými zprávami. Žalobce pobíral od svých osmi let příspěvek na péči ve stupni III, který mu byl přiznán na základě sociálního šetření. Po osobním shlednutí žalobce byl tedy jeho stav hodnocen tak, že mu byl přiznán příspěvek na péči ve stupni III. Posudky o invaliditě zdravotnímu stavu žalobce neodpovídají. S posudkem posudkové komise ze dne 20. 11. 2023 opatrovnice žalobce souhlasila a uvedla, že se při jednání posudkové komise řešila otázka sociální rehabilitace žalobce, chráněných dílen a stacionářů, nicméně žalobce podobné aktivity odmítá. Na závěr opatrovnice žalobkyně uvedla, že celá situace s posuzováním zdravotního stavu žalobce vedla k ještě jeho větší izolaci, neboť jej chráněné dílny odmítaly, neboť měl pouze invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
16. Pověřená pracovnice žalované odkázala na písemné vyjádření k žalobě a s ohledem na závěry posudku posudkové komise ze dne 20. 11. 2023 ponechala závěr na soudu.
17. Soud při tomtéž jednání provedl v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dokazování posudkem a protokolem z jednání posudkové komise ze dne 20. 11. 2023. Soud dále v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. provedl důkaz Listinou o jmenování opatrovníka ze dne 31. 1. 2024, č. j. 0 P 19/2024.
18. K dotazu soudu opatrovnice žalobce sdělila, že netrvá na provedení dokazování napadeným rozhodnutím, posudkem o invaliditě ze dne 27. 4. 2023, prvostupňovým rozhodnutím, posudky o invaliditě ze dne 4. 1. 2023 a ze dne 13. 1. 2023, námitkami žalobce, posudkem o invaliditě ze dne 13. 10. 2020, lékařskými zprávami psychiatricky MUDr. J. S. ze dne 29. 3.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2023 a 9. 11. 2022, usnesením Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 6. 2023, č. j. 19 Nc 3208/2023, znaleckým posudkem o omezení svéprávnosti žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Posouzení věci soudem

19. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ustanovení § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlédnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.
20. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po provedeném jednání dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu ze dne 10. 1. 2023 bylo vydáno na základě posudku o invaliditě vypracovaného dne 4. 1. 2023 posudkovou lékařkou MUDr. I. H. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Ústí nad Labem. Tato lékařka posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanoví míra poklesu pracovní schopnosti 70 %. Vzhledem k adaptaci na zdravotní postižení se podle § 4 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity snížila tato hodnota o 10 % na výsledných 60 %. Na základě tohoto posudku pak žalovaná vydala dne 10. 1. 2023 výše citované rozhodnutí, jímž zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění s tím, že žalobce byl nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.
22. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. Žalovaná si v řízení o námitkách vyžádala nový posudek o invaliditě žalobce ze dne 27. 4. 2023, který vypracovala posudková lékařka LPS MUDr. M. R. Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 50 %. Na základě tohoto posudku vydala žalovaná žalobou napadené rozhodnutí ze dne 16. 5. 2023, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2023 s odůvodněním, že u žalobce nedošlo ke změně stupně invalidity.
23. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že „[p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“ Z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a pokud poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
24. Pracovní schopnost je definována v § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého platí, že „[p]racovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“ V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

25. V § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je dále stanoveno, že *„[z]a zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.“* V souladu s odstavcem 6 téhož ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Podle odstavce 7 téhož ustanovení je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
26. Soud podotýká, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity. Z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že *„[j]e-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.“*
27. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity dále platí, že *„[v] případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.“*
28. V projednávané věci tedy byla zamítnuta žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu a jeho námitky byly zamítnuty s odůvodněním, že z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 60 %, resp. 50 %, přičemž pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně je však nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti byla minimálně 70 %.
29. Soud připomíná, že jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z §

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňoval podmínky invalidity třetího stupně, tedy zda u něj došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %.

30. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky LPS, o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce. Soud se s tímto závěrem nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci tohoto soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 s. ř. s. v návaznosti na § 77 téhož zákona odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech podle § 4 odst. 2 zákona o organizaci povolána k posuzování zdravotního stavu žalobců v soudních řízeních ve věcech důchodového pojištění. Tato posudková komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti.
31. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované posudkovou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 20. 11. 2023. Žalobce byl jednání komise přítomen a přímo při jednání komise byl vyšetřen odbornou lékařkou z oboru psychiatrie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc (odborné nálezy -MUDr. J. S. ze dne 29. 3. 2023), spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, spisové dokumentace námitkového řízení, zdravotní dokumentace praktické ošetřující lékařky MUDr. L. N. pak komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. k 16. 5. 2023) žalobce byl invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť u něj byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 %.
32. Posudková komise konstatovala, že se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že rozhodující příčinou tohoto stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je Aspergerův syndrom s těžkým narušením sociálních dovedností, verbálního myšlení, dezintegrace včetně poruch chování. Proto posudková komise hodnotila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to podle kapitoly V – duševní poruchy a poruchy chování, položky 8c – mentální retardace, mentální postižení středně těžkého stupně, IQ 35–49, zachována schopnost jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností. Pro toto zdravotní postižení stanovuje vyhláška o posuzování invalidity míru poklesu pracovní schopnosti 70–80 %, posudková komise zvolila dolní hranici rozmezí 70 %. Posudková komise uvedla, že se u žalobce jedná o poruchu autistického spektra – Aspergerův syndrom v kombinaci s problémovým chováním, negativismem, opozičním chováním s paranoidním nastavením, těžkým selháváním v sebeobsluze, projevy ADHD nekompenzovatelné léky a dalšími handicapy. U žalobce je indikována pravidelná a trvalá ambulantní psychiatrická a psychologická péče a užívání psychofarmak. Posudková komise uvedla, že se jedná o žalobce s poruchou autistického spektra, tato porucha je celoživotní a zasahuje do mnoha oblastí fungování v běžném životě. Žalobce se není schopen zapojit do kolektivu, má potíže s komunikací, je neschopný fungovat v prostředí, kde je shromážděno více lidí. V novém a neznámém prostředí nebo v reakci na kritiku reaguje neadekvátně a není schopen přizpůsobit nebo jen velmi omezeně své chování v kontextu dané situace. Nedokáže se kvalitně vyrovnat s mnohými činnostmi, které jsou pro jedince bez této duševní poruchy zcela běžné a bezproblémové. Je nápadně motoricky neobratný. Autoritu respektuje jen velmi omezeně, má výbuchy vzteku a smutku a není schopen v sociálních situacích adekvátně reagovat. Žalobce potřebuje zvýšený dohled. Posudková komise dospěla

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

k závěru, že se v případě žalobce jedná o pacienta s těžkou poruchou autistického spektra, tato porucha je celoživotní a zasahuje do mnoha oblastí fungování v běžném životě. Žalobce nemá základní kameny sociálního povědomí: perspektivní nahlížení, flexibilní myšlení, pozitivní sebeúctu, motivaci. Má uzavřeny komunikační kanály, odcizuje se od ostatních, má projevy nezdvořilosti, neovládá své emoce. Posudková komise se neztotožnila se závěrem posudkové lékařky LPS, která snížila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 % s odůvodněním, že je žalobce na své onemocnění dobře adaptovaný. Zároveň se posudková komise neztotožnila se zařazením onemocnění žalobce posudkovou lékařkou LPS. Posudková komise dospěla k závěru, že z funkčního hlediska byla naplněna kritéria pro invaliditu třetího stupně.

33. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že posudek ze dne 20. 11. 2023, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise a byl přešetřen odbornou lékařkou z oboru psychiatrie.
34. Lékaři posudkové komise přitom dospěli k stejné kvalifikaci postižení žalobce jako posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, ale k odlišné kvalifikaci než posudková lékařka LPS, která zařadila z funkčního hlediska dominantní onemocnění žalobce do kapitoly V, položky 9b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise oproti tomu podřadila rozhodující příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pod zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise dále oproti posudkové lékařce Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem neshledala důvod ke snížení stanovené míry poklesu žalobcovy pracovní schopnosti pro adaptaci na zdravotní postižení. Zdůvodnění odlišných závěrů posudkové komise soud uvedl výše. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce dosahuje 70 %. Žalobce tedy splnil podmínku invalidity třetího stupně dle zákona o důchodovém pojištění, neboť dosáhl minimální potřebné míry poklesu pracovní schopnosti o 70 %.
35. Soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem posudkové komise, který ostatně nebyl žádným z účastníků řízení nikterak zpochybňován, poté co s ním byli seznámeni. Proto s ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z posudku posudkové lékařky LPS, který neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
36. K žalobní námitce, že posudek v námitkovém řízení byl vypracován pracovištěm LPS v Ostravě, čímž došlo k porušení základních zásad správního řízení, soud uvádí následující. Soud dává za pravdu žalobci, že postup žalované nebyl s ohledem na vzdálenost mezi bydlištěm žalobce a posudkovou lékařkou rozhodující v námitkovém řízení, nejehospodárnější, avšak pouze v hypotetické rovině, neboť žalobce nemusel nikam cestovat za účelem posouzení jeho zdravotního stavu či nahlížení do spisu. Rovněž tak není rozhodná otázka, zda vlivem této skutečnosti byla žalobci znemožněna účast na lékařské prohlídce jeho zdravotního stavu, která ve správním řízení nebyla provedena. Uvedená nehospodárnost tedy neměla za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.
37. Žalobce rovněž namítal, že nebyl ve správním řízení podroben lékařské prohlídce, a to za situace, kdy byla zdravotní dokumentace hodnocena nepřesvědčivým způsobem. Žalobci lze

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

prisvědčit v tom, že ve správním řízení byl jeho zdravotní stav hodnocen posudkovými lékařkami, aniž by jej osobně vyšetřily. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však platí, že „úkolem posudkových komisí MPSV je pouze hodnotit zdravotní stav žadatelů podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře stěžovatele a lékařů odborných, u nichž se léčí. Ti se pak podílejí na kompletizaci zdravotní dokumentace. Přítomnost stěžovatele na jednání posudkové komise by tak byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti v rámci vyšetření za hospitalizace a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace (...) Výše uvedenému pak odpovídá skutečnost, že žádné ustanovení zákona povinnou přítomnost posuzovaného na jednání posudkové komise ani nepředepisuje“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012-19). Obdobně je pak podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014–25, týkajícího se nároku na příspěvek na péči, vždy na zvážení konkrétních okolností případu, zda může být objektivizace zjištění zdravotního stavu posuzovaného provedena i bez toho, aby byl posuzovaný osobně přešetřen v komisi. Osobní vyšetření má přitom zvláštní význam tehdy, existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. V projednávané věci posudkové lékařky, které posuzovaly zdravotní stav žalobce ve správním řízení, neshledaly důvody k osobnímu vyšetření žalobce, neboť z jejich pohledu neexistovaly rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. V tomto ohledu tedy nebylo správní řízení stíženo žádnou vadou. Soud poznamenává, že pro posuzovanou věc je podstatné, že žalobce byl osobně vyšetřen v průběhu soudního řízení při jednání posudkové komise dne 20. 11. 2023.

38. Soud proto napadené rozhodnutí pro vadu řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní ve třetím stupni invalidity.
39. Soud se s ohledem na výše uvedené nezabýval ostatními námitkami žalobce vůči napadenému rozhodnutí, postupu žalované a posudkovým závěrům posudkových lékařů ve správním řízení, neboť soudní přezkum správních rozhodnutí je založen na principu subsidiarity a minimalizace zásahu soudů do správního řízení. Pokud došlo k rozhodné změně skutkové situace, je to žalovaná, kdo by měl jako první zhodnotit změnu stavu vyvolanou provedeným dokazováním, nikoli soud, přičemž žalobce musí prostředky k ochraně svých práv vyčerpat primárně ve správním řízení a teprve následně se v případě neúspěchu může eventuálně domáhat soudní ochrany. Soud tedy zastává názor, že správní orgány mají primárně sporné otázky vyřešit samy a soud až poté přezkoumá jejich rozhodnutí, neboť nemůže nahrazovat úlohu správních orgánů ve správním řízení. Soud proto řešení uvedených námitek žalobce ponechal do dalšího správního řízení a nebude se k nim na tomto místě vyjadřovat, neboť žalovaná o nároku žalobce na invalidní důchod, případně i o otázce tzv. invalidity z mládí, znovu rozhodne.
40. Současně soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce, přestože měl ve věci úspěch, se náhrady nákladů řízení výslovně vzdal při soudním jednání a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 25. března 2024

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.